

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

České soudy zatím právo EU pouze nesměle objevují

Necelých šest měsíců po přistoupení České republiky k Evropské unii lze již najít první příklady toho, jak u nás právo EU funguje resp. nefunguje v praxi, a to konkrétně v případech rozhodování českých soudů o zápisech občanů EU do obchodního rejstříku.

U zahraničních fyzických osob, které se zapisují do obchodního rejstříku jako osoby oprávněné jednat jménem podnikatele, se vyžaduje doklad o povolení k pobytu v České republice. Tolik ustanovení dnes účinného § 30 odst. 3 obchodního zákoníku. Před 1. květnem 2004 široká právnická veřejnost čekala, že v důsledku vstupu České republiky do EU dojde k novelizaci tohoto ustanovení v tom smyslu, že se tento požadavek nevztahuje na občany zemí EU a do obchodního zákoníku se tak promítne jedna ze základních zásad práva EU, a to zásada volného pohybu osob. K této novelizaci však ani téměř půl roku po vstupu České republiky do EU nedošlo. Jednatelé a členové statutárních orgánů ze zemí EU se ovšem mohou dovolávat toho, že výše uvedené ustanovení odporuje komunitárnímu právu a ustálené judikatuře Evropského soudního dvora, který např. ve věci C-350/96 Clean Car Autoservice judikoval, že výkon vedoucího pobočky nelze podmínit jeho pobytem v cílovém členském státě a tedy tím, že tato osoba musí získat pro výkon funkce vedoucího pobočky doklad o pobytu v daném státě. Ačkoliv by se české rejstříkové soudy měly řídit ustanoveními Smlouvy o Evropských společenstvích ohledně volného pohybu osob, jakož i výše uvedenými rozhodnutími Evropského soudního dvora, praxe je jiná. Autorovi tohoto článku jsou známy nejméně dva případy, kdy Krajský soud v Plzni a Městský soud v Praze požadoval po občanovi EU - jednateli společnosti předložení dokladu o pobytu v České republice pro jeho zápis do obchodního rejstříku. Ke cti českých rejstříkových soudů však slouží to, že nejméně v jednom případě soud zapsal jednatel ze země EU do obchodního rejstříku bez předložení dokladu o pobytu, když se navrhovatel dovolal přímé aplikovatelnosti práva EU a rozporu § 30 odst. 3 obchodního zákoníku s komunitárním právem.

Výše uvedené rozpory by měla odstranit novela § 30 odst. 3 obchodního zákoníku, která již byla schválena Parlamentem a nyní čeká na podpis prezidenta. Podle této novely se ustanovení § 30 odst. 3 nevztahuje na fyzické osoby, které jsou státními příslušníky členských států Evropské unie nebo jiných států tvořících Evropský hospodářský prostor. Její plánovaná účinnost je stanovena poněkud šalamounsky, když novela stanoví, že nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení. V praxi to tedy znamená, že když novela vyjde ve Sbírce zákonů do konce října, nabyde účinnosti 1. prosince 2004. Doufejme však, že ještě před tímto dnem více soudců změní svůj názor na předkládání dokladů o pobytu od jednatelů a členů statutárních orgánů ze zemí EU a tyto osoby tak budou postaveny na úroveň českých občanů pokud jde o rozsah dokumentů, které se předkládají pro jejich zápis do obchodního rejstříku.

Další články:

- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudů“.](#)

[osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)

- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)